

Handboek Deskundigenonderzoek

Eerste editie

® Wolters Kluwer

Bijgewerkt tot 1 september 2024.

Verantwoordelijke uitgever: Peter Immink

© 2024 Wolters Kluwer Belgium nv e/o de betreffende auteur(s)
Tekst- en datamining niet toegestaan.
Raghen Business Park
Motstraat 30
2800 Mechelen

Help & Support Center

Motstraat 30
2800 Mechelen
Tel.: 015 78 76 00

wkbe.be/klantendienst
www.wolterskluwer.be

Behoudens de uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt worden, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande en schriftelijke toestemming van de uitgever.

Niets uit deze uitgave mag worden gebruikt of opgeslagen in een applicatie die gebruik maakt van artificial intelligence (AI) of daarmee vergelijkbare toepassing, waaronder begrepen het gebruik ten behoeve van het trainen van een AI-toepassing.

Gebruik van (delen van) de inhoud van deze uitgave voor tekst- en datamining is niet toegestaan.

D/2024/2664/238
ISBN 978-94-03-03361-7
BP/BHDO-YI24001

3.2. Rechtsmiddelen	113
3.3. Tussenkomst	116
4. De installatiebeschikking	121
4.1. Aard van de installatiebeschikking	121
4.2. Inhoud van de installatiebeschikking	123
4.2.1. Aanpassing van de opdracht	123
4.2.2. Aanvang van de werkzaamheden	123
4.2.3. Tussenkomst van technische raadgevers	123
4.2.4. Kostenraming	124
4.2.5. Voorschot	124
4.2.6. Termijnen	125
4.3. Kennisgeving van de installatiebeschikking	128
4.4. Gevolgen van de onvolledige installatiebeschikking	128
5. Onafhankelijkheid en onpartijdigheid	130
5.1. Inbreuken op het tegensprekelijk karakter	130
5.2. Wettelijke onverenigbaarheden	133
5.3. Wraking	133
5.3.1. Gronden	133
5.3.1.1. Dezelfde gronden als voor rechters	133
5.3.1.2. Wettelijke wrakingsgronden (art. 828 en 829 Ger.W.)	134
5.3.2. Procedure	143
6. Vervanging van de deskundige	145
7. Termijnen en sancties	150
Hoofdstuk 3. Verloop van een gerechtelijk deskundigenonderzoek	153
1. Aanvang van de werkzaamheden	153
2. Verder verloop van de werkzaamheden	155
3. Rol van de partijen	163
4. Tussenkomst van de rechter	174
4.1. Algemeen	174
4.2. Aard van de beslissing bij tussengeschillen en rechtsmiddelen	178
4.3. Beperkte tussenkomst van de deskundige	182
5. Bijstand door derden	184
6. Werken onder toezicht van de deskundige	186
7. Uitvoering in toepassing van de Europese bewijsverordening	187
Hoofdstuk 4. Het verslag van de gerechtsdeskundige	189
1. Het belang van verslagen	189
2. Opstellen van het verslag	190
3. Voorlopig advies	195
4. Tussentijds verslag	198
5. Eindverslag	200
6. Bewijswaarde van het verslag	208
6.1. Onregelmatigheden in het deskundigenonderzoek	208
6.2. Nietigheidsgronden	209
6.3. Niet-tegenwerpbaarheid	210

6.4. Weren uit de debatten	213
6.5. Bewijswaarde	215
6.6. Bewijskracht	217
6.7. Bindendverklaring	219
7. De taal van het verslag	219
7.1. Juridische basis	219
7.2. De taal van het deskundigenverslag	221
7.3. De taal van de stukken en bijlagen	222
7.4. De taal van de briefwisseling en tijdens bijeenkomsten	223
Hoofdstuk 5. Kosten en ereloon bij een gerechtelijk deskundigenonderzoek	227
1. Meer betwistingen sinds 2007	227
2. Voorschot	228
2.1. Wetswijzigingen in 2007 en 2009	228
2.2. Begroting	230
2.3. Partij gehouden tot consignatie	231
2.4. Consignatie en vrijgave	235
2.5. Sanctie	237
2.6. Rechtsbijstand	238
3. Begroting kosten en ereloon	240
3.1. Procedure	240
3.2. Aanduiding van de schuldenaar door de rechter	251
3.3. Criteria van begroting en gronden van betwisting	254
3.3.1. Criteria	254
3.3.2. Betwistingen	257
3.4. Verjaring	259
4. Definitieve toewijzing van de kosten	260
Hoofdstuk 6. Aansprakelijkheid en deontologie van de gerechtsdeskundige	265
1. Algemeen	265
2. Voorwaarden voor de aansprakelijkheid	268
2.1. Drie klassieke elementen	268
2.2. Fout	269
2.3. Schade	273
2.4. Causaal verband	274
2.5. Specifieke toepassingen	277
3. Verjaring	280
4. Beroepsgeheim	282
5. Onverenigbaarheden en deontologie	290
5.1. Onverenigbaarheden	290
5.2. Deontologie	292
Hoofdstuk 7. Toepassing van de Europese bewijsverordening	301
1. Grensoverschrijdende bewijsvergaring	301
2. Overzicht van de regeling vóór de bewijsverordening	302
2.1. Algemeen	302
2.2. Verdragen	303

3. De Europese bewijsverordening	305
3.1. Van kracht sinds 2004	305
3.2. Inhoud van de verordening	305
3.2.1. Directe bewijsvoering	305
3.2.2. Formulering van het verzoek	306
3.2.3. Taal van het verzoek	306
3.2.4. Een verzoek voor een niet-aanhangige procedure	306
3.2.5. Aanwezigheid van partijen bij de bewijsopname in de aangezochte staat	307
3.2.6. Toepasselijk gerechtelijk recht op de bewijsopname	307
3.2.7. De kosten	310
3.2.8. Afhandeling van conflicten	310
3.3. De praktische uitvoering van de verordening	311
3.3.1. Toepassingsgebied: burgerlijke en handelszaken	311
3.3.2. Verzending van het verzoek	311
3.3.3. Ontvangst van het verzoek	312
3.3.4. De uitvoering van het verzoek	313
3.3.5. Uitvoering van de bewijsverkrijging door het aangezochte gerecht in aanwezigheid en met deelneming van de partijen en/of het verzoekend gerecht	313
3.3.6. Dwangmaatregelen bij bewijsverkrijging door het aangezochte gerecht en vertraging in de uitvoering	315
3.3.7. Weigering van uitvoering bij bewijsverkrijging door het aangezochte gerecht	315
3.3.8. Procedure na de uitvoering van het verzoek	316
3.4. De rechtstreekse bewijsverkrijging door het verzoekend gerecht	316
3.5. Praktische toepassing van de bewijsverordening	318
4. Besluit	321
Hoofdstuk 8. Nationaal register voor gerechtsdeskundigen	323
1. De basiswet van 10 april 2014	323
2. Overzicht van de verschillende wetswijzigingen	324
3. De titel van gerechtsdeskundige	326
4. Toelatingsvoorwaarden tot het register	327
4.1. De opname in het nationaal register is voorbehouden aan natuurlijke personen die voldoen aan de voorwaarden bepaald in artikel 555/8 Ger.W.	327
4.2. De procedure	330
5. De verplichtingen van de gerechtsdeskundige	332
6. Duur van de inschrijving, inhoud en toegankelijkheid van het register	334
6.1. Duur van de inschrijving (art. 555/10, § 1 Ger.W.)	334
6.2. Inhoud van het register	334
6.3. Toegankelijkheid van het register	335
7. Aanstellingen buiten het register	336
8. Sancties: schorsing en schrapping	337
8.1. Mogelijke sancties	337

8.2. Initiatiefnemers	338
8.3. Gronden voor het opleggen van sancties	339
9. Aanvaardingscommissie	340
9.1. Toezicht op kwaliteit van gerechtsdeskundigen	340
9.2. Samenstelling	341
9.3. Opdracht	342
10. Deontologie	343
11. Overgangsmaatregelen met voorlopige inschrijvingen	344
Hoofdstuk 9. Toepassing van GDPR bij een gerechtelijk deskundigenonderzoek	347
1. Situering	347
2. Toepassing van de AVG op de gerechtsdeskundige	348
3. De deskundige als verwerkingsverantwoordelijke	348
4. Rechtsgrond voor de verwerking van persoonsgegevens door de deskundige	350
5. Verplichtingen van de deskundige onder de AVG	351
5.1. Kwaliteitsvereisten	351
5.2. Rechten van de betrokkenen	352
5.3. Register van verwerkingsactiviteiten (art. 30 AVG)	352
5.4. Functionaris voor gegevensbescherming	353
5.5. Beveiliging van de verwerking	353
5.6. Mededeling van een inbreuk aan de toezichthoudende autoriteit	354
5.7. Mededeling van een inbreuk aan de betrokkene	354
5.8. Privacyverklaring	355
6. Inbreuken op de AVG en hun gevolgen	355
6.1. Algemeen	355
6.2. Bevoegdheid	355
6.3. Gevolgen van de vaststelling van de inbreuk	357
Hoofdstuk 10. De rol van domeindeskundigen in een gerechtelijk deskundigenonderzoek	359
1. Inleiding	359
2. Definitie	360
2.1. Algemeen	360
2.2. Verschillen met andere actoren	361
2.2.1. Verschil met een medewerker	361
2.2.2. Verschil met een technische derde	362
2.2.3. Verschil met een uitvoerende derde	362
2.2.4. Verschil met overige derden	362
3. Aanstelling	363
3.1. Een gerechtelijke procedure	363
3.2. Subsidiariteit	364
4. Keuze van de domeindeskundige	366
4.1. Relatieve autonomie voor de deskundige	366
4.2. Objectiviteit en mogelijk belangenconflict	367
4.3. Financiële aspecten	367

5. Opdracht	368
5.1. Omschrijving	368
5.2. Aanvaarding	369
5.3. Uitvoering	369
5.4. Termijnen en sancties	370
5.4.1. Duur van het onderzoek	370
5.4.2. Sancties in de zaak zelf	371
5.4.3. Sancties buiten de zaak	372
6. Mededeling van gegevens aan domeindeskundige en contact met de partijen	373
6.1. Mededeling van gegevens	373
6.2. Contact met de domeindeskundige	375
7. Wraking en vervanging	376
8. De kosten en het ereloon	377
9. Aansprakelijkheid en deontologie	378
9.1. Aansprakelijkheid	378
9.2. Deontologie	379
Deel III. Technische uitvoering van een deskundigenonderzoek	381
Hoofdstuk 1. Toelichting bij enkele keuzes van de auteur	383
Hoofdstuk 2. Aanvang van de deskundigenopdracht	385
1. Aanvaarding van de opdracht	385
1.1. Gerechtelijke aanstelling	385
1.1.1. Uitgangspunt	385
1.1.2. Aanvaarden of weigeren	385
1.2. Aanstelling in der minne	386
2. Oproeping van de partijen	386
2.1. Gerechtelijke aanstelling	386
2.2. Aanstelling in der minne	387
Hoofdstuk 3. Uitvoering van een deskundigenopdracht bij gerechtelijke aanstelling	389
1. Inleiding	389
1.1. Gerechtelijke aanstelling versus aanstelling in der minne	389
1.2. Finaal doel van een deskundigenverslag bij gerechtelijke aanstelling	389
1.3. Succesfactoren	390
2. Notulering van bijeenkomsten	391
2.1. Installatievergadering ‘te velde’	391
2.1.1. Sleutelementen voor een geslaagde installatievergadering	391
2.1.1.1. Opmerking vooraf	391
2.1.1.2. Voorbereiding van de installatievergadering	391
2.1.1.3. Sereniteit	392
2.1.1.4. Strak vergaderstramien	392
2.1.1.5. Een duidelijke vervolgkalender	393
2.1.2. Wijze waarop de installatievergadering zich moet afspelen	393
2.1.2.1. Aanvang en het noteren van de aanwezigen	393

2.1.2.2.	Administratieve formaliteiten	395
2.1.2.3.	Horen van de partijen	396
2.1.2.4.	Vaststellingen	397
2.1.2.5.	Discussie naderhand	398
2.1.2.6.	Opsomming van de bijkomend over te maken stukken	398
2.1.2.7.	Vrijgave en verder verloop van het deskundigen- onderzoek	399
2.1.3.	Model van notulering	399
2.1.4.	Overmaken van de ontwerpnotulen van de bijeenkomst	400
2.2.	Technische vergadering	401
2.2.1.	Inleiding	401
2.2.2.	Wijze waarop de technische vergadering zich moet afspelen	401
2.2.2.1.	Aanvang van de vergadering en noteren van aanwezigen	401
2.2.2.2.	Administratieve formaliteiten	402
2.2.2.3.	Voorafgaande discussie	402
2.2.2.4.	Vaststellingen	402
2.2.2.5.	Discussie naderhand	402
2.2.2.6.	Opsomming van de bijkomend over te maken stukken	402
2.2.2.7.	Vrijgave en verder verloop van het deskundigen- onderzoek	403
2.2.3.	Model van notulering	403
2.2.4.	Overmaken van de ontwerpnotulen van de bijeenkomst	403
2.3.	Verzoeningsvergadering	403
3.	Beschrijving van vaststellingen	404
3.1.	Algemeen	404
3.2.	Bespreking per categorie vaststellingen	405
3.2.1.	Feitelijke vaststellingen	405
3.2.1.1.	Aard van de feitelijke vaststellingen	405
3.2.1.2.	Notulering van feitelijke vaststellingen	405
3.2.2.	Zintuiglijke vaststellingen	406
3.2.2.1.	Relatief belang van zintuiglijke waarnemingen	406
3.2.2.2.	Onderlinge meetbaarheid van zintuiglijke waar- nemingen	406
3.2.2.3.	Notulering van zintuiglijke waarnemingen	407
3.2.3.	Vaststellingen aan de hand van meetapparatuur	408
3.2.3.1.	Principes	408
3.2.3.2.	Argumentatie voor het gebruik van de meetap- paratuur	408
3.2.3.3.	Nauwkeurigheid, ijking en beperkingen	408
3.2.3.4.	Kritische evaluatie van resultaten	409
3.2.3.5.	Notulering van resultaten	409
3.2.4.	Vaststellingen door onderzoek van plannen e.d.	409

3.2.5. Vaststellingen in laboratoria	410
3.2.5.1. Algemeen	410
3.2.5.2. Argumentatie voor tussenkomst van een laboratorium	410
3.2.5.3. Keuze van het laboratorium	410
3.2.5.4. Onderzoeksprotocol	411
3.2.5.5. Staalname	412
3.2.5.6. Mededeling van analyseverslagen	412
3.2.5.7. Nemen van ‘tegen-stalen’	413
3.2.5.8. Een ‘second opinion’ vragen	413
3.2.6. Vaststellingen door onderzoek van informatiedragers	413
3.2.6.1. Begripsomschrijving	413
3.2.6.2. Onderzoek op tegensprekelijke wijze	414
3.2.6.3. Onderzoek in afwezigheid van de partijen	414
4. Vrijgave na vaststelling en bewaring van stukken	414
4.1. Vrijgave na vaststelling	414
4.1.1. Inleiding	414
4.1.2. Gevolgen van de vrijgave	415
4.1.3. Wijze van vrijgave	415
4.2. Bewaring van stukken	416
4.2.1. Wettelijk kader	416
4.2.2. Aanduiding van de bij te houden stukken	416
4.2.3. Bewaring van materiële stukken zonder speciale technieken	417
4.2.3.1. Bewaring	417
4.2.3.2. Teruggave na de wettelijke periode	417
4.2.4. Speciale gevallen	418
4.2.5. Bewaring van de bundels en een duplicaat van het deskundigenverslag	418
4.2.5.1. Bundels van de partijen	418
4.2.5.2. Duplicaat van het deskundigenverslag	418
Hoofdstuk 4. Inhoud van het deskundigenverslag bij gerechtelijke aanstelling	419
1. Inleiding	419
1.1. Gerechtelijke aanstelling versus aanstelling in der minne	419
1.2. Finaal doel van een deskundigenverslag bij gerechtelijke aanstelling	419
1.3. Succesfactoren	420
2. Bespreking van een typisch deskundigenverslag	421
2.1. Model	421
2.2. Bespreking van het model	421
2.2.1. Voorlopig advies (‘voorverslag’)	421
2.2.1.1. Vast stramien	421
2.2.1.2. Inleiding	422
2.2.1.3. Aanvang der werkzaamheden	423
2.2.1.4. Installatievergadering ‘te velde’	423

2.2.1.5. Technische vergadering	423
2.2.1.6. Stukken	423
2.2.1.7. Voorlopig antwoord op de in de opdracht gestelde vragen	423
2.2.1.8. Besluit bij het voorlopig advies ('voorverslag')	424
2.2.1.9. Opgave van de bijlagen	425
2.2.1.10. Provisionele staat van erelonen en kosten	426
2.2.2. Aanvullend voorlopig advies ('voorverslag')	426
2.2.2.1. Redenen voor een aanvullend voorlopig advies	426
2.2.2.2. Model	426
2.2.3. Eindverslag	427
2.2.3.1. Vast stramien	427
2.2.3.2. Inleiding	427
2.2.3.3. Stukken	427
2.2.3.4. Antwoord op opmerkingen	427
2.2.3.5. Definitief antwoord op de in de opdracht gestelde vragen	428
2.2.3.6. Eindbesluit	428
2.2.3.7. Opgave van de bijlagen	428
2.2.3.8. Eindstaat van erelonen en kosten	428
3. Formulering van antwoorden bestemd voor niet-technici	429
3.1. Inleiding	429
3.2. Succesfactoren voor een goed en bruikbaar deskundigenverslag	429
3.2.1. Motivering	429
3.2.1.1. Basis voor veroordeling	429
3.2.1.2. Helder algoritme	430
3.2.1.3. Staving	430
3.2.1.4. Probabiliteiten	430
3.2.2. Duidelijkheid	432
3.3. Beperving tot wat in de opdracht wordt gevraagd	432
3.3.1. Geen aansprakelijkheden vastleggen	432
3.3.2. Technische aansprakelijkheid	432
3.3.2.1. Restrictief antwoorden	432
3.3.2.2. Contractuele documenten met een technische implicatie	433
3.3.2.3. Onderzoek van de technische conformiteit	433
3.3.2.4. Wijze waarop de technische bepalingen door de partijen werden nageleefd	434
3.3.3. Feitelijke en technische verantwoordelijkheden	434
4. Hulpmiddelen	435
4.1. Regels van de kunst	435
4.2. Schetsen en plannen	435
4.2.1. Schetsen	435
4.2.2. Plannen	435

4.3. Foto's	436
4.4. Berekeningen en computersimulaties	436
Hoofdstuk 5. Speciale aandachtspunten bij de uitvoering van een deskundigenonderzoek	439
1. Aanstelling in der minne	439
1.1. Definitie en kenmerken	439
1.2. Overeenkomst tussen partijen	439
1.3. Toepassingsgebieden	440
1.4. Keuze van de deskundige	440
1.5. Opdracht	440
1.6. Modaliteiten van het minnelijk deskundigenonderzoek	441
1.6.1. Juridisch kader	441
1.6.2. Afspraken tussen partijen	441
1.6.3. Waking	442
1.6.4. Motivatieplicht	442
1.7. Bewijswaarde en bindend karakter van het verslag	442
1.7.1. Algemeen	442
1.7.2. Bijzonderheden	443
1.8. Bindende derden-beslissing	443
1.9. Derde(n)schatting	443
1.10. Umpire	443
1.11. Onderscheid met arbitrage	444
2. Domeindeskundigen: praktische aspecten	444
2.1. Situering	444
2.1.1. Inleiding	444
2.1.2. Het begrip 'domeindeskundige' in technische deskundigenonderzoeken	444
2.1.2.1. Andere classificatie dan zuiver juridische	444
2.1.2.2. De domeindeskundige <i>sensu stricto</i> : de 'sapiteur'	445
2.1.2.3. De ervaringsdeskundige	445
2.1.2.4. De uitvoerende derde	446
2.1.3. Onderscheid tussen een domeindeskundige en een medewerker	447
2.2. Stappenplan bij de aanstelling van de domeindeskundige	447
2.2.1. Mededeling minimale gegevens bij eerste contact	447
2.2.1.1. Drie soorten informatie meedelen	447
2.2.1.2. Betrokken partijen en raadslieden	447
2.2.1.3. Voorwerp van de problematiek	448
2.2.1.4. Eerste afbakening van de opdracht van de domeinexpert	449
2.2.2. Nazicht van een potentieel belangenconflict	449
2.2.3. Confidentialiteitsverklaring	449
2.2.4. Opdrachtbevestiging	449

2.2.5. Erelonen en kosten van de domeindeskundige	450
2.2.5.1. Partijen inlichten over evolutie van erelonen en kosten	450
2.2.5.2. In geval van wel afgebakende opdracht	451
2.2.5.3. In geval van bijstand 'au fur et à mesure'	452
2.3. Opvragen van herstellingsoffertes	452
2.4. Communicatie met de domeindeskundige	453
2.5. Beraad tussen de gerechtsdeskundige en zijn domeindeskundige	453
2.5.1. Principe van de 'colloque singulier'	453
2.5.2. Tegensprekelijk debat	454
2.6. GDPR	455
2.6.1. Discretieplicht voor technisch assistent	455
2.6.2. Algemene gehoudenheid door de domeindeskundige aan de AVG	456
2.6.3. Verwerkingsovereenkomst tussen gerechtsdeskundige en domeindeskundige	456
2.6.4. Filtering van gegevens die de privacy van partijen zou kunnen schenden	456
2.7. Bijzonderheden voor parketdeskundigen	456
Hoofdstuk 6. Typemodellen voor brieven en verslagen binnen het deskundigenonderzoek	459
Deel IV. Raakvlakken met andere rechtstakken	495
Hoofdstuk 1. Deskundigenonderzoek voor de vrederechter	497
1. Deskundigenonderzoek mogelijk in zowat alle materies	497
2. De onteigening ten algemenen nutte	497
2.1. Inleiding	497
2.2. Procedure	499
2.2.1. Twee fasen	499
2.2.2. Aanstelling van de deskundige	499
2.2.2.1. Verzoekschrift van onteigenaar	499
2.2.2.2. Aanstelling deskundige in beschikking vrederechter	500
2.2.2.3. Oproeping deskundige	500
2.2.2.4. Debat op inleidingszitting over opdracht deskundige	501
2.2.2.5. Omschrijving opdracht deskundige in uitspraak vrederechter	501
2.2.2.6. Procespartijen maken stukken over aan deskundige	501
2.2.2.7. Weigering van opdracht door de deskundige	501
2.2.2.8. Wraking van de deskundige	502
2.2.2.9. Vervanging van de deskundige	502
2.2.3. Zitting te velde	503
2.2.4. Opdracht van de deskundige	505
2.2.4.1. Driedelige opdracht	505
2.2.4.2. Opstellen van de plaatsbeschrijving	506

2.2.4.3. Opstellen van het deskundigenverslag	509
2.2.4.4. Verschijning ter zitting	513
2.2.5. Kosten	514
2.2.5.1. Kosten van het deskundigenonderzoek	514
2.2.5.2. Verhaalbaarheid van de kosten van bijstand	514
3. De afpaling	515
3.1. Inleiding – Algemeenheden	515
3.2. Procedure	517
3.2.1. Hoedanigheid van de erven	517
3.2.2. Rechtspleging	518
3.2.2.1. Procedure volgt gewone regels van burgerlijke rechtspleging	518
3.2.2.2. Eerste (en enige) fase: tot en met de grensbepaling	518
3.2.2.3. Tweede fase: afscheiding of eigenlijke afpaling	520
3.2.2.4. Derde fase: proces-verbaal van afpaling	521
3.2.3. Kosten van de afpaling	521
4. De pacht	521
5. De ruilverkaveling	524
5.1. Weinig rechtsleer	524
5.2. Wettelijke basis	524
5.3. Ruilverkaveling uit kracht van de wet (wet van 22 juli 1970)	525
5.3.1. Algemeenheden	525
5.3.2. Rechtspleging	526
5.3.2.1. Vorderingen betreffende cultuurschade, overdracht van zakelijke rechten en pachtovereenkomsten en vorderingen na de ruilverkavelingsakte	526
5.3.2.2. Vorderingen betreffende de inbreng, de herverdeling en de verdeling van de kosten	526
5.4. Andere vormen van ruilverkaveling	528
6. De erfregelingen	529
6.1. Kleine nalatenschappen (wet van 16 mei 1900)	529
6.2. Erfregeling inzake landbouwbedrijven (wet van 29 augustus 1988)	529
7. De huur	529
7.1. Algemeen	529
7.2. Het opstellen van een plaatsbeschrijving	530
7.2.1. Bij de aanvang van de huurovereenkomst	530
7.2.2. Bij het einde van de huurovereenkomst (ter vaststelling van huurschade)	531
7.3. Bepaling van de huurprijs als modaliteit van de huurovereenkomst	532
7.4. Driejaarlijkse herziening van de huurprijs inzake handelshuur	533
7.5. Bepaling van de nieuwe huurprijs in geval van hernieuwing van de handelshuurovereenkomst	537
8. Wild- en konijnenschade	538
8.1. Inleiding	538

8.2. Algemene principes inzake ‘schade’ en ‘vergoeding’	539
8.2.1. Welke schade dient begroot en vervolgens vergoed?	539
8.2.2. Wie vergoedt de schade?	541
8.3. Procedure tot vaststelling en begroting van de schade	541
8.3.1. Wildschade (art. 24 Jachtdecreet)	541
8.3.2. Konijnenschade (art. 7bis Jachtdecreet)	542
8.3.2.1. Artikel 7bis Jachtwet	542
8.3.2.2. Spoedprocedure	542
8.3.2.3. Gewone rechtspleging	544
8.3.3. Schade voorzien in artikel 25 van het Jachtdecreet	545
9. Koopvernietigende gebreken	545
9.1. Koopvernietigende gebreken bij verkoop en ruil van huisdieren bestemd om voortgehouden te worden	545
9.1.1. Algemeenheden: wet van 25 augustus 1885	545
9.1.2. Rechtspleging met betrekking tot het deskundigenonderzoek	546
9.1.2.1. Bevoegdheid	546
9.1.2.2. Aanstelling van deskundigen	547
9.1.2.3. Eedaflegging	549
9.1.2.4. Wraking van de deskundigen	549
9.1.2.5. Opdracht van de deskundige(n) en uitvoering ervan	550
9.1.3. Rechtspleging ten gronde	551
9.2. Koopvernietigende gebreken bij verkoop van huisdieren bestemd om voor het verbruik geslacht te worden	552
9.3. Verborgen gebreken bij andere dieren	552
10. Mijschade	553
10.1. Inleiding	553
10.2. Rechtspleging	553
10.2.1. Bevoegdheid	553
10.2.2. Rechtsingang	554
10.2.3. Aanstelling van de deskundige	554
10.2.4. Verloop van het deskundigenonderzoek	554
11. Belastingrecht	555
11.1. De bepaling van het kadastraal inkomen	555
11.1.1. Inleiding – Algemeenheden	555
11.1.2. Rechtspleging	556
11.1.2.1. Proces-verbaal	556
11.1.2.2. Bevoegdheid	556
11.1.2.3. Rechtsingang en beschikking	556
11.1.2.4. Hoedanigheid en wraking van de scheidsrechters	557
11.1.2.5. Opdracht van de scheidsrechter(s)	558
11.1.2.6. Verslag	559
11.1.2.7. Kosten van arbitrage	560
11.2. Controleschattingen inzake registratie en btw	560
11.2.1. Inleiding – Algemeenheden	560

11.2.2. Rechtspleging	561
11.2.2.1. Algemeen	561
11.2.2.2. Bevoegdheid	561
11.2.2.3. Verloop van de procedure	561
12. Overige procedures	563
Hoofdstuk 2. Deskundigenonderzoek in vennootschapszaken	565
1. De deskundige in het vennootschapsrecht	565
2. Deskundigenonderzoeken voorgeschreven door het Wetboek van Ven- nootschappen en Verenigingen	567
2.1. Algemeen	567
2.2. Verslagen voorgeschreven door het Wetboek van Vennootschap- pen en Verenigingen	567
2.2.1. Verslagen van de commissaris, bedrijfsrevisor en/of gecertificeerd accountant	567
2.2.2. Aard van de werkzaamheden van de commissaris, bedrijfsrevisor en/of gecertificeerd accountant	568
2.3. Bijstand of vertegenwoordiging door een gecertificeerd accoun- tant (externe accountant) bij de uitoefening door een aandeel- houder van zijn individueel onderzoeks- en controlerecht	569
2.3.1. Individueel onderzoeks- en controlerecht van de aandeel- houder	569
2.3.2. Omvang van de individuele onderzoeks- en controlebe- voegdheid van de aandeelhouders	571
2.3.3. Vertegenwoordiging of bijstand door een gecertificeerd accountant (externe accountant)	574
2.3.4. Aard van de werkzaamheden van de gecertificeerd accountant (externe accountant)	577
2.4. Vennootschapsrechtelijk deskundigenonderzoek	578
2.4.1. Voorwaarden voor de aanstelling van een vennootschaps- rechtelijke deskundige	578
2.4.2. Procedure in kort geding	581
2.4.3. De rol van de vennootschapsrechtelijke deskundige en de omvang van zijn onderzoek	584
2.4.4. Aard van het vennootschapsrechtelijk deskundigenonderzoek	586
3. Deskundigenonderzoeken op grond van art. 962 e.v. Ger.W. die strekken tot advies aan de rechtbank over vennootschapszaken	588
3.1. Algemeen	588
3.2. Gemeenrechtelijke deskundige in vennootschapszaken	589
3.2.1. Is er nog ruimte voor een gemeenrechtelijke deskundige naast de vennootschapsrechtelijke deskundige?	589
3.2.2. Het gemeenrechtelijke deskundigenonderzoek bij M&A-geschillen	592
3.3. Deskundigenonderzoek in het kader van de geschillenregeling (uitsluiting of uittreding)	593
3.3.1. Uitsluiting of uittreding – Drempel	593
3.3.2. Gegronde redenen	595

3.3.3. Procedure zoals in kort geding	597
3.3.4. Prijs van de aandelen – Waardebepaling	599
3.3.5. Waardebepaling – Rol van de deskundige	607
4. Deskundigenonderzoeken van contractuele aard in vennootschapszaken	613
Hoofdstuk 3. Deskundigenonderzoek in het intellectuele recht: beslag inzake namaak	615
1. Inleiding	615
2. Algemeen kader	616
2.1. Begrip	616
2.2. De betrokken intellectuele rechten en de hoedanigheid van de beslaglegger	618
2.3. De door het beslag beoogde personen	620
2.4. De bevoegde rechter	621
2.5. Territoriaal toepassingsgebied	623
2.6. Aanvang van de werkzaamheden	624
3. De beschrijving	624
3.1. De toekenningsvoorwaarden	624
3.1.1. Twee voorwaarden	624
3.1.2. De <i>prima-facie</i> -geldigheid	625
3.1.3. De aanwijzingen van inbreuk	627
3.2. Informatieplicht van de beslaglegger	629
3.3. Voorwerp van de beschrijving	630
3.4. Opdracht van de deskundige en de uitvoering ervan	631
3.5. Bescherming van confidentiële gegevens	634
3.5.1. Deskundige neemt kennis van alle revelante informatie	634
3.5.2. Voorwaarden voor de bescherming van vertrouwelijke elementen	634
3.5.3. Aanwezigheid van de partijen op de plaats van het beslag	635
3.5.4. Vrijwaren van legitieme belangen van de partijen	636
3.5.5. De resultaten van de beschrijving mogen enkel gebruikt worden in het kader van een (tijdig ingestelde) procedure	637
3.6. Het deskundigenverslag	638
4. De expertise in het beslag inzake namaak – Verhouding met het gemeen recht	639
4.1. Algemeen	639
4.2. Niet-toepasbaarheid van bepaalde regels van de gemeenrechtelijke expertise	640
5. De beslagmaatregelen	642
5.1. Toekenningsvoorwaarden	642
5.1.1. Algemeen	642
5.1.2. De inbreuk op het intellectueel eigendomsrecht kan niet redelijkerwijze worden betwist	643
5.1.3. De afweging van de betrokken belangen	643
5.2. De beslagmaatregelen	645

6. Enkele procedurele vraagstukken	647
6.1. De beschikking	647
6.1.1. Eventuele hoorzitting van de beslagen persoon in het enkele geval van beslagmaatregelen	647
6.1.2. De mogelijke verplichting tot consignatie	647
6.1.3. Preventieve vraag tot verbod of beperking van beschrijvend beslag (<i>protective letter</i>)	648
6.2. Verhaalmogelijkheden	649
6.2.1. Algemeen	649
6.2.2. Derdenverzet	649
6.2.3. Beroep	650
6.2.4. Wijziging of intrekking in geval van veranderende omstandigheden	650
6.3. De gerechtskosten	651
7. Aansprakelijkheid van de beslaglegger	652
8. Verhouding tot de bodemprocedure	655
9. Bescherming van bewijsmateriaal en huiszoeken voor het eenge-maakt octrooigerecht	656
9.1. Gestart in 2023	656
9.2. Bewijsvoering in technische materies	658
9.3. De inspectie (beslag inzake namaak)	658
Hoofdstuk 4. Deskundigenonderzoek in het sociaal recht	663
1. Geschillen behandeld binnen de arbeidsgerechten	663
2. Aanstelling van de deskundige	664
2.1. Aanstelling in een procedure op tegenspraak	664
2.2. Aanstelling in een procedure op eenzijdig verzoekschrift	665
2.3. Facultatief karakter	665
2.4. Opdracht van de deskundige	666
2.4.1. Arbeidsrecht	666
2.4.1.1. Algemeen	666
2.4.1.2. Medisch geschil	667
2.4.2. Socialezekerheidsrecht	668
2.4.2.1. Algemeen	668
2.4.2.2. Ziekte- en invaliditeitsverzekering	668
2.4.2.3. Werkloosheidsregeling	671
2.4.2.4. Gezinsbijslagenregeling	672
2.4.2.5. Arbeidsongevallen	672
2.4.2.6. Beroepsziekten	675
2.4.2.7. Personen met een handicap	676
2.5. Wraking van de deskundige	678
3. Verloop van het deskundigenonderzoek	678
3.1. Aanvang van het deskundigenonderzoek	678
3.2. Tegensprekelijk karakter van het deskundigenonderzoek	679
3.2.1. Uitnodiging	679
3.2.2. Aanwezigheid	680

3.3. Beroepsgeheim	681
4. Kosten van het deskundigenonderzoek	681
4.1. Algemeen	681
4.2. Begroting van ereloon- en kostenstaten	682
4.2.1. Algemeen	682
4.2.2. Wettelijke tarifiering van ereloon en kosten	682
4.2.2.1. Algemeen	682
4.2.2.2. Tegemoetkomingen aan personen met een handicap	683
4.2.2.3. Ziekte- en invaliditeitsverzekering	683
4.2.2.4. Gezinsbijslagenregeling	684
4.2.2.5. Werkloosheidsregeling	684
4.2.2.6. Sociale reclassering personen met een handicap (Vlaamse Gemeenschap)	685
4.2.2.7. Tarieven bepaald in het KB van 14 november 2003	685
4.2.2.8. Bijzondere problemen	686
4.3. Veroordeling tot het betalen van de gerechtskosten	688
4.3.1. Wettelijke bepaling	688
4.3.2. Afwijkende regeling	689
4.3.2.1. Aard van de geschillen	689
4.3.2.2. Gevolgen	691
Hoofdstuk 5. Deskundigenonderzoek in het verzekeringsrecht	693
1. Inleiding: enkele algemene principes	693
1.1. Deskundigenonderzoek door het verzekeringsrecht heen	693
1.2. Advies van een deskundige bij beoordeling van het risico	694
1.3. Bijstand van deskundige na een schadegeval	695
1.4. Verhouding tussen de verzekeraar en diens expert	696
1.5. Medeverzekering	699
2. De rol van het deskundigenonderzoek bij enkele verzekeringsproducten	700
2.1. De brandverzekering: timing is key	700
2.2. De aansprakelijkheidsverzekering: de leiding van het geschil	703
2.3. De persoonsverzekeringen: minnelijke medische expertise	705
3. De gevolgen van het deskundigenonderzoek	707
3.1. Minnelijk deskundigenonderzoek: bindende derdenbeslissing als toepassing van de vaststellingsovereenkomst	707
3.2. Aanwezigheid van de verzekeraar tijdens het deskundigenonderzoek	708
3.3. Tegenstelbaarheid	708
3.4. Verjaring	710
3.5. Kosten	712
4. Speciale conventies	714
4.1. Assuralia-conventies	714
4.2. De BCE-conventies	715
5. Conclusie	716

Deel V. Deskundigenonderzoek in strafzaken	717
Hoofdstuk 1. De deskundige in het strafprocesrecht	719
1. Wetgeving	719
2. Cruciaal in de besluitvorming	719
3. Niet altijd duidelijke wettelijke regels	720
4. Agenten van wetenschappelijke politie	722
Hoofdstuk 2. Bevoegdheid om deskundigen in strafzaken aan te stellen	725
1. Procureur des Konings	725
2. Onderzoeksrechter	730
3. Raadkamer	732
4. Kamer van inbeschuldigingstelling	733
5. Vonnisgerechten	735
6. Privé-experten	739
Hoofdstuk 3. Opdracht en keuze van deskundigen in strafzaken	741
1. Selectie van deskundigen	741
1.1. Oprichting van een nationaal register	741
1.2. Voorkeur voor een erkende deskundige	743
1.3. Aanstelling in uitzonderlijke situaties	745
1.4. Specifieke verbodsbepalingen	746
1.5. Verplichtingen van erkende deskundigen	748
1.6. Tucht sancties	749
1.7. Weigering van de technische opdracht	749
2. Wraking van deskundigen	750
2.1. Regels van het burgerlijk proces als aanknopingspunt	750
2.2. Initiatief van de gerechtsdeskundige zelf	754
2.3. Wrakingsgronden	755
2.4. Wrakingsprocedure	757
3. Vormvereisten van de aanstelling	759
4. Inhoud van de opdracht	761
4.1. Omschrijving van de opdracht	761
4.2. Beginsel van specialiteit expertise	763
4.3. Beginsel van techniciteit expertise	764
4.4. Loyauteit	769
5. Uitvoering van de opdracht	771
5.1. Onafhankelijkheid	771
5.2. Onpartijdigheid	772
5.3. Beginsel van specialiteit en techniciteit	776
5.4. Afstand van de partijen	777
5.5. Verbod van delegatie	779
5.6. Zorgvuldigheid	781
5.7. Discretie en beroepsgeheim	785
5.8. Eerbied voor de rechten van verdediging	788

Hoofdstuk 4. Eedaflegging van de deskundige in strafzaken	791
1. Eedverplichting (art. 555/15 Ger.W.)	791
2. Sanctie van nietigheid	793
3. Technisch raadsman van het parket	794
4. Bijkomende eed als getuige	797
Hoofdstuk 5. Tegenspraak in het deskundigenonderzoek in strafzaken	801
1. Voorbeschouwing	801
2. Tegenspraak tijdens het vooronderzoek	805
3. Tegenspraak tijdens het onderzoek ter terechtzitting	811
4. Recht op confrontatie met de deskundige	819
5. Recht op een tegenexpertise	824
6. Recht op een aanvullende expertise	826
7. Recht op het oproepen van technische raadslieden	828
Hoofdstuk 6. Verslag van de deskundige in strafzaken	831
1. Taal van het verslag	831
2. Structuur van het verslag	834
3. Kwaliteit van het verslag	836
4. Indienen van het verslag	838
5. Colle van gerechtsdeskundigen	839
Hoofdstuk 7. Bewijswaarde van het deskundigenverslag in strafzaken	841
Hoofdstuk 8. Deskundigenonderzoek in bijzondere materies binnen strafzaken	847
1. Internering	847
1.1. Observatiestelling	847
1.2. Psychiatrische expertise	848
1.3. Opvolging na de internering	853
2. Autopsie	855
2.1. Verdacht of gewelddadig overlijden	855
2.2. Soorten lijkschouwing	857
2.3. Bevoegdheid van het Openbaar Ministerie	858
3. Bloedonderzoek	860
3.1. Gewone strafzaken	860
3.2. Verkeerszaken	861
4. Vergelijkend DNA-onderzoek	868
4.1. DNA-materiaal en privacy	868
4.2. Aangetroffen sporen van celmateriaal	869
4.3. Afgenomen celmateriaal van een verdachte	875
4.4. Afgenomen celmateriaal van een slachtoffer of getuige	884
4.5. DNA-gegevensbank “Criminalistiek”	887
4.6. DNA-gegevensbank “Veroordeelden”	887
4.7. DNA-gegevensbank “Vermisten”	892
4.8. DNA-gegevensbank “Intervenanten”	894
5. Verkeersongevallen en auto-experts	895
6. Arbeidsongevallen	898

7. Boekhoudkundige analyse	898
8. Evaluatie van lichamelijk letsel	902
Hoofdstuk 9. Kosten van het deskundigenonderzoek in strafzaken	907
1. Tariefschalen	907
2. Kostenstaat van de deskundige	909
3. Vaststellen van het ereloon en onkosten	911
4. Beoordeling van de burgerlijke belangen	913
5. Borgsom voor de strafvordering uitgaande van de burgerlijke partij	914
6. Toewijzing van gerechtskosten	915
Hoofdstuk 10. Herstel van onregelmatigheden in deskundigenonderzoek in strafzaken	917
1. Onregelmatigheden tijdens het gerechtelijk onderzoek	917
2. Onregelmatigheden tijdens het opsporingsonderzoek	921
3. Onregelmatigheden in de vonnisfase	922
Hoofdstuk 11. Sanctie van nietigheid in het deskundigenonderzoek in strafzaken	925
1. Algemeen kader: Antigoon-criteria	925
2. Op straffe van nietigheid voorgeschreven normen	929
3. Betrouwbaarheid van het bewijs als criterium	932
4. Recht op een eerlijk proces als criterium	935
5. Burgerlijke belangen	938
Hoofdstuk 12. Toekomstige hervorming van de strafprocedure	941
Juridische teksten	945